

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : PETRE BORȘ

APARE ODATĂ PE
SEPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 »
Pe 3 luni . . . . . 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI

91, — Oheul Dâmboviței — 91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

SUMAR

CÂTE-VA CUVINTE PENTRU MODIFICAREA LEGEI SINODALE, de L. Galu.

Jurisprudența română :

Hotărârea Sântului Sinod al Bisericeii Autocefale ortodoxe române dată asupra I. P. S. S. Mitropolit Primat Ghenadie Petrescu.

Curtea de Casație Secția II : Arhiepiscopul Calistrat Orleanu Bêrlădeanul.

CÂTE-VA CUVINTE

pentru

MODIFICAREA LEGEI SINODALE

În numărul trecut al ziarului nostru am anunțat că mitropolitul primat Ghenadie Petrescu a fost judecat și condamnat de sfântul Sinod, care l-a caterisit din scaunul de mitropolit și trimis ca simplu monach la mănăstirea Căldurășani.

În jurul acestei caterisiri s'a făcut mare sgomot și agitație, și fără a ne preocupa dacă această agitație făcută de partizanii fostului mitropolit este reală, dacă în adevăr a pătruns în straturile cele mai adânci ale poporului, sau dacă este o agitație numai factice, de suprafață, trebuie să mărturisim că agitație este, și că în spiritele culte începe să se agite cestiunea de a se ști dacă compunerea sinodului ast-fel cum este alcătuit astă-zî corespunde sau nu cu interesul sfintei noastre biserice și cu cerințele timpurilor moderne.

După art. 9 din legea decretată la 14 Decembrie 1872 și promulgată în ziua de 19 ale aceleiași luni, pentru alegerea mitropoliților și episcopilor-eparchioți cum și a constituirii Sântului sinod, sinodul se compune ast-fel :

a) Din amândoi mitropoliții ;

b) Din șase episcopi-eparchioți, și

c) Din toți arhiepiscopii titulari aflați în România, românii sau naturalizații români, iar prin art. 25 din aceeași lege dispunându-se ca fie care mitropolit și episcop să aibă câte un arhiepiscop locoteninte, reese că numărul arhiepiscopilor nu poate fi mai mare de opt, de

unde dar rezultă că sfântul sinod se compune dintr'un număr total de 16 membrii.

Această lege care, la sfârșitul veacului al 19-lea pune biserica română și clerul la bunul plac și puterea aproape discreționară a 16 călugări, este o lege care ar fi fost bună poate în timpurile primitive ale bisericeii creștine, dar care azi numai poate corespunde în nimic cu cerințele veacului nostru, și mai cu seamă cu dogmele religiunii creștine ortodoxe care, impunând căsătoria preoților, prin aceasta arată că nu vede cu ochi buni celibatul, și decî pe călugări. Afară de acesta, legea din 1872 este un mare pas înapoi asupra decretului organic promulgat la 6 Decembrie 1864 pentru înființarea unei autorități sinodale centrale pentru afacerile religiei române.

În adevăr, acest decret, prin art. 4 dispunea ca sinodul general al bisericeii române să se compună ast-fel :

a) Din Mitropoliți ;

b) Din Episcopii-eparchioți,

c) Din Arhiepiscopii români,

d) Din câte trei deputați aleși de fie-care eparchie de către clerul de mir, și numai dintre preoții de mir, sau și persoane laice cu cunoștințe teologice,

e) Din decanii facultăților de teologie din Iași și București.

Membrii sinodului general erau aleși pe termen de trei ani.

Afără de acest sinod general același decret, prin art. 28 și 24 mai prevedea și câte un sinod special pe lângă fie-care eparchie mitropolitană și episcopală, compus din episcopul sau mitropolitul eparchiat ca președinte, din cei trei membrii aleși ai sinodului general, din directorii seminariilor eparchiale, adăugându-se la Iași și la București decanii facultăților teologice, având acest sinod, după art. 25, dreptul de a judeca în materii de disciplină bisericească, judecată ce nu era definitivă, întru cât după art. 19 din decret, sinodul general judeca în apel, în ultima instanță, cauzele persoanelor bisericești în privința disciplinei.

Prin art. 1 din regulamentul din 6 Decembrie 1864, pentru alegerea membrilor sinodului general, cei trei membrii ai sinodului general aleși de fie care eparchie,

se alegeau: de preoții români, hierotonomiții în țară și bucurându-se de exercițiul sacerdoției lor; de profesorii de materii religioase la seminarii; și de superiorii de monastiri.

Erau eligibili, după art. 2 din același regulament: Preoții de mir, în exercițiul dreptului de alegători și cu studii de cel puțin patru clase într'un seminar, și Laiicii în vârstă de 40 de ani cu cunoștințe teologice, dovedite sau prin atestate sau prin o funcțiune de minimum trei ani ca profesori într'un seminar ori facultate teologică din țară, și cari să nu fi fost falșiți ne-reabilitați sau condamnați pentru crime sau pentru unele delict specificate în acel articol.

Acest decret și regulament atât de bine alcătuite, și cari ținuse seamă de interesele superioare ale bisericii și de soarta clerului mirean, și care nu admitea judecata fără apel, au fost abrogate și întocmite prin legea sinodală din 1872, care a dat, cum am spus, soarta bisericii și a clerului pe mâna a 16 călugări, cari pot judeca și osândi în materie de disciplină bisericească în primă și ultimă instanță, fără nici un drept de apel.

Ei bine cel puțin ca judecători, acești 16 călugări pot fi ei imparțiali, desinteresați în judecata lor?

Ne îndoin. Să ne explicăm, și trebuie să declarăm că vorbim în țesă generală, fără a ne preocupa de recenta judecată a mitropolitului Ghenadie și fără a bănui imparțialitatea celor ce l-au judecat.

Un mitropolit oare-care este dat în judecata sinodului pentru vină bisericească. Cine-l judecă? Episcopii, și fie care episcop speră, în cas de vacanță a scaunului mitropolitan, să-i ia locul. De aci caterisirea aproape sigură.

Un episcop este dat judecăței pentru aceleași vină.— Cine 'l judecă? Arhiepiscopii, dintre cari se alege episcopii în cas de vacanță. Cum un arhiepiscop, nu va vota caterisirea unui episcop, când speră să-i ia locul? Ni se va obiecta că mitropolii, episcopii și arhiepiscopii sunt sfinți, și deci drepți în judecata lor. Așa o fi, dar de, înainte de a fi sfinți, sunt oameni, și mari sunt slăbiciunile omenești!

Când dar judecătorii sunt interesați a se scăpa de cel dat în judecată, spre a-i lua locul, pot fi ei atât de tari în cugetul lor, în cât să nu asculte nici de ură sau răutate, nici de temere sau afecțiune, și că vor judeca în cuget curat și după intimă convingere, cu nepărtinire și cu tăria de oameni onesti și liberi?

Și apoi judecata poate greși când acusatul este judecat fără să fie însoțit de un apărător.

Se opun canoanele zic sfinții părinți, ca acusatul să se prezinte înaintea sinodului însoțit de apărătorii laici. Dar la multe se opun canoanele, și cu toate astea legiuitorul civil când a găsit cu cale că cele oprite de canoane nu se mai potriveau cu cerințele timpului, cu propășirea omenească, a trecut peste ele. Un exemplu. Canoanele interzic căsătoria între ortodoxi și eterodoxi; această împedire la căsătorie fusese adoptată, după canoane, de legiuirile Calimach și Caragea.

Cu toate acestea interdicțiunea aceasta, ce nu ar mai avea nici o rațiune astăzi, a fost înlăturată de legiuitorul civil din 1864, când s'a decretat noul cod civil.

Azi se căsătoresc ortodoxi cu eterodoxi, și cu toată afurisenia canoanelor, preoții închid ochii și binecuvintează asemenea căsătorii.

Se impune dar o modificare a legii sinodului și a alcătuirii Sinodului.

Trebuie făcut loc, și un loc mare, în sinod, clerului mirean, acest cler care duce greutatea caltului și care fiind în contact zilnic cu credincioșii cunosc nevoile fie-cărui și sunt mai în măsură să știe ce ar trebui făcut pentru ca prestigiul și respectul bisericii să crească. Deci ar trebui ca preoții fie-cărui județ să trimită câte un delegat, prin alegere, în sinod, delegat supus unor oare-care condițiuni de eligibilitate. Afară de aceasta, ar trebui ca în sinod să figureze și laici, cunoscători ai legilor, cum ar fi de exemplu delegați ai Curții de casație, ai profesorilor de drept de la facultățile juridice din București și Iași, ai barourilor din aceleași orașe, etc., persoane desinteresate la ocuparea înaltelor funcțiuni bisericești și cari prin cunoștințele lor ar putea lumina pe membrii clerului în privința tălmăcirii și înțelesului canoanelor. Cu toate acestea numărul membrilor sinodului fiind mare, s'ar putea forma, pentru judecare, în materie de disciplină bisericească, comisiune de judecată, prin tragere la sorți, cum este juriul în materie criminală, cu dreptul pentru acusat și acusator să recuse un număr determinat din cei căzuți la sorți, și acusatul să fie însoțit de apărătorii. Numai ast-fel judecata sinodului s'ar da în deplină cunoștință de cauză și ar fi înconjurată de toate garanțiile de imparțialitate ce se cere unei bune și drepte judecăți, și atunci hotărârile sinodului s'ar impune respectului tuturilor și nu ar mai putea fi bănuite în nici un mod.

Se impune dar imperios modificarea legii sinodale, și cu atât mai urgent, cu cât pofta vine mângâind; cum fie-care episcop și arhiepiscop au de ținută, pentru încoronarea vieții lor sacerdotale, scaunul mitropolitan, n'ar fi de mirare ca la fie-care sesiune să vedem câte o caterisire care neapărat să aibă de efect alegerea unui nou mitropolit. Căci ce poate face puterea civilă când sinodul este suveran să dea în judecată, să judece, să condamne și să-și execute dânsul hotărârile sale?

Pentru respectul datorit sfintei noastre biserici și credințelor poporului român, cerem modificarea legii sinodale.

L. GALU.

In numărul trecut am publicat dispozițiunea hotărârii sinodului, prin care s'a caterisit mitropolitul Ghenadie Petrescu; publicăm azi în întregul ei această hotărâre.

De asemenea publicăm și decizia Curții de Casație din 25 Februarie 1884, dată asupra recursului făcut de Arhiepiscopul Calistrat Orleanu, despre care am vorbit în numărul trecut, spre a se vedea care sunt motivele pentru cari Curtea de Casație s'a declarat incompetentă a judeca recursul contra hotărârilor sinodului în materie de disciplină bisericească.

(N. R.)

SĂNTUL SINOD al BISERICII AUTOCEFALE ORTODOXE ROMÂNE

HOTĂRÎRE

Sântul Sinod al Sântei Biserici autocefale ortodoxe române de răsărit, întrunit astăzi 20 Maiu 1896, la orele 8 a. m., sub președenția I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, D. D. Iosif Naniescu, asistat de P. P. S. S. Archiereii Atanasie Craioveanu și Pimen Pitișteanu, secretari, fiind prezenți 14 membri, și anume :

I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei, D. D. Iosif Naniescu, președinte ;

P. S. Episcopul al Eparchiei Râmnicului-Noul-Severin, D. D. Ghenadie ;

P. S. Episcop al Eparchiei Buzău, D. D. Dionisie ;

P. S. Episcop al Eparchiei Hușilor, D. D. Silvestru ;

P. S. Episcop al Eparchiei Argeș, D. D. Gherasim ;

P. S. Episcop al Eparchiei Dunărei de Jos, D. D. Parthenie ;

P. S. Archiereu Valerian Râmniceanu ;

P. S. Archiereu Calistrat Bărlădeanu ;

P. S. Archiereu Dositeiu Botoșăneanu ;

P. S. S. Archiereu Ioanikie Băcăoanu ;

P. S. Archiereu Pimen Pitișteanu, secretar ;

P. S. Archiereu Atanasie Craioveanu, secretar ;

P. S. Archiereu Meletie Gălățeanu și

P. S. Archiereu Nifon Ploeșteanu.

Absent P. S. Episcop al Eparchiei Roman, D. D. Ieronim :

Având a judeca I. P. S. Mitropolit Primat Ghenadie Petrescu, asupra învinuirilor coprinse în actul de acușăune, citit înaintea Sântului Sinod în ședința sa de la 17 Maiu curent, când s'a admis, cu unanimitate de 12 membri prezenți, darea s'a în judecată ;

Procedura a fost completă prin îndeplinirea celor trei chemări cerute de canonul 74 apostolic, după cum se poate vedea din actele coprinse în dosar, cea din urmă chemare având următoarea coprindere :

No. 76 din 18 Maiu 1896.

Inalt Prea Sântite,

Sântul Sinod al Sântei noastre Biserici autocefale ortodoxe române v'a pus sub judecată prin hotărîrea sa de la 17 Maiu 1896.

P. P. S. S. Episcopi Silvestru al Hușilor și Gherasim al Argeșului v'au făcut în aceeași zi întâia chemare, cerută de canonul 74 apostolic, ca să veni înaintea Sântului Sinod spre a lua cunoștința de învinuirile ce vi se aduc, și a vă da îndreptările. I. P. S. Voastră ați refuzat însă atât de a primi pe P. P. S. S. Episcopi, cât și de a vă înfățișa înaintea Sântului Sinod.

La 18 Maiu, orele 10 jum. dimineața, aceeași P. P. S. S. Episcopi, după însărcinarea ce le-a dat din nou Sântul Sinod, s'au prezentat la I. P. S. Voastră și v'au făcut a doua chemare, rugându-vă cu insistență să vă înfățișați în aceeași zi, la ora 5 după amiază, înaintea Sinodului, spre a vă da îndreptările. I. P. S. Voastră însă, «defăimând» Sântul Sinod, ați refuzat și de aceasta a doua oară de a vă înfățișa înaintea lui.

Sântul Sinod, cu durere înăd cunoștința de cele petrecute, a însărcinat din nou pe P. P. S. S. Episcopi Silvestru al Hușilor și Gherasim al Argeșului să vă facă a treia chemare prevădută de canonul 74 apostolic și, sfătuindu-vă, să vă îndemne ce să vă supuneți autorității supreme religioase a țerei noastre, recunoscută

atât de Sântele canoane, cât și de Constituție și de legile țerei noastre, și să vă înfățișați Luni, 20 Maiu, orele 8 dimineața, înaintea Sântului Sinod, cunoscând că, dacă și de această dată nu veți fi următor, «să nu socotiți că, fugind de judecată, veți câștiga», ci «Sinodul va hotărî asupra I. P. S. Voastre cele ce va socoti», adică vă va judeca în lipsă.

Unind și eu sfaturile și rugămințile mele împreună cu ale P. P. S. S. Episcopi delegați și ale întregului Sânt Sinod, vă poftim să nu lipsiți de a veni în arătata zi și oră, în mijlocul fraților duhovnicești ai I. P. S. Voastre.

Nădăduind că Sântul Duh vă va lumina în ultimul, moment cel puțin, rămân al I. P. S. Voastre, cu toată dragostea creștinească.

† Președinte, Iosif Mitropolitul Moldovei.

I. P. S. Mitropolit al Ungro-Vlahiei Ghenadie Petrescu s'a prezentat dinaintea Sinodului, numai după a treia chemare.

În auzul și prezența sa, P. S. Archiereu Ioanikie Băcăoanu a dat citire actului de acușăune, care s'a anexat la aceasta.

I. P. S. Mitropolit Ghenadie Petrescu citește și prezintă I. P. S. Președintelui Sinodului : 1) un protest prin care se plânge că nu i se permite de a fi asistat de apărători, și 2) un protest prin care contestă legalitatea constituției Sântului Sinod. Apoi, înmânându-le președintelui cu o foaie volantă tipărită în ea, s'a retras din sala ședințelor.

Sântul Sinod :

În ceea-ce privește protestul I. P. S. S. Mitropolitului Primat, contra măsurii luată de a nu i se permite de a fi asistat și apărat de advocați, apărători laici :

Având în vedere că Sântul Sinod este constituit nu ca tribunal corecțional, spre a se judeca penalicesce pe I. P. S. S. Mitropolitul Primat, ci ca instanță și autoritate bisericească și duhovnicească, spre a judeca ca autoritate disciplinară pe un membru din sânul său ;

Considerând că această autoritate, ast-fel constituită, își are regulile sale speciale și usurile sale seculare, constante și nestrămutate, după cari în tot-d'auna a urmat ;

Considerând că din conținutul canonului 74 apostolic, care glăsuiește ast-fel : «Episcopul de s'ar prihăni pentru ori-ce de către oamenii vrednici de credință, nevoe este a se chema el de către Episcopi, măcar de ar întâmpina și ar mărturisi, sau se va vâdi, hotărască-se certarea. Iar dacă, chemat fiind, nu va asculta, chiamă-se și a doua oară, trimițându-se la el doi Episcopi. Iar dacă și așa nu va asculta chiamă-se și a treia oară, iarăși doi Episcopi trimițându-se către dânsul, și dacă și așa defăimând nu va întâmpina, Sinodul hotărască asupra lui cele socotite, ca să nu socotească fugind de judecată că câștigă», — rezultă că clericalul căruia i se aduce o pără trebuie să fie el însuși chemat în trei repetate rânduri, de delegați ai Sântului Sinod, adică *personal* chemat și nu prin *representanți* ai săi, și că el trebuie să se prezinte înaintea Sântului Sinod, spre a-și arăta îndreptările sale, ceea-ce exclude cu totul ideea că clericalul ar putea să se prezinte prin procuratori spre a arăta îndreptările sale înaintea Sântului Sinod care îl judecă ca un inalt tribunal spiritual. Căci, clericalul fiind el însuși învătător și povățuitor, el trebuie să se apere, iar nu altul ;

Considerând că tot în același sens se rostete și art. 10 din regulamentul intern al Sântului Sinod din Maiu

1873, care dispune că «Ședințele Sântului Sinod nu sunt publice», dispozițiune care are de scop tocmai ca să sustragă de la publicitate ședințele Sântului Sinod în cari se face o mărturisire duhovnicească a vinovatului, față de Sântul Sinod compus din semenii săi;

Având în vedere și canonul 9 al Sinodului IV ecumenic care zice: «Dacă veri un cleric are judecată cu cleric, să nu lase pe Episcopul său și să alerge la județul lumești. Ci mai întâi cerceteze-se pricina de Episcopul său. Sau, cu voia Episcopului său, de acei ce ar voi amândouă părțile să se facă judecată. Iar de ar face cine-va afară de acestea, să se supue canonicestilor cercetări. Iar dacă veri-un cleric are judecată cu al său, sau cu alt Episcop, să se judece de Sinodul Eparchiei». Și canonul 14 al Sinodului din Cartagena care zice: «Așisderea aș plăcut ca oricare din Episcopii, ori din presbiterii, ori din diaconii, sau din clericii, pornindu-se asupra-i pricină învinovățitoare (criminală), ori politicească (civilă) în Biserică, dacă, lepădându-se de bisericasca judecătorie, ar voi cu publice județuri a se curăți, chiar de s'ar glăsu hotărîrea în partea lui, însă locul său 'l va perde.... De asemenea și canonul 12 din Antiohia care zice: «Ori carele presbiter sau diacon, caracterisat de Episcopul său, sau din Episcopul de către Sinod, ar îndrăzni a supăra auzurile împăratului, de trebuință fiind ca la mai mare Sinod de Episcopii a se abate, și dreptățile cele ce socotește că are a le pune înaintea a mai mulți Episcopii, și a aștepta cercetarea și judecata cea de la dânsii; Iar dacă pe aceștia defăimând ar supăra pe împăratul, acesta nici de o ertăciune să se învrednicească, nici loc de desvinovățire să aibă, nici nădejde de așezare să aștepte». Ast-fel că clericii nu pot face apel nici de cum la publice județuri pentru a se desvinovăți sau curăți, așa în cât în toată procedura judecătorească lor se exclud alte elemente de cât membrii Sântului Sinod;

Considerând că din cele de mai sus rezultă că I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu nu se poate prezenta înaintea Sântului Sinod prin reprezentanți laici, sau asistat de dânsii, precum nu se poate prezenta pentru vini bisericesti nici înaintea unui tribunal laic;

Pentru aceste cuvinte,

Sântul Sinod decide:

A se respinge protestul I. P. S. Mitropolit Primat Ghenadie Petrescu de a și prezenta apărarea sa prin advocați înaintea Sântului Sinod;

În ceea-ce privește întâmpinarea adusă de I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu, că Sântul Sinod nu a fost legalmente constituit în ședința de la 17 Maiu 1896, când s'a pronunțat suspendarea sa din sarcina de Mitropolit Primat, darea sa în judecată, și când a numit o locotenentă mitropolitană;

Având în vedere că în ședința de la 17 Maiu Sântul Sinod a fost compus din I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei și Sucevei, toți șase Episcopii eparchioși și cinci Arhiepiscopii, adică 12 membri din Sântul Sinod;

Considerând că art. 9 din legea Sântului Sinod prevede că numărul membrilor cari constituie legalmente Sântul Sinod va fi suficient majoritatea membrilor în exercițiu afară de casurile de judecarea Mitropoliților, Episcopilor și Arhiepiscopilor, când se cere prezența a 12 membri cel puțin;

Având în vedere și canonul 12 al Sinodului din Cartagena care zice: «Dacă veri-un Episcop ar cădea în oare care învinovățire și ar fi multă nevoie, cât să nu

poată mulți a se aduna, pentru a nu rămânea el întru învinovățire, de 12 Episcopii să se asculte, . . .»

Considerând că acest număr de 12 este cerut prin lege și canoane, pentru a se constitui legalmente Sântul Sinod, când este vorba de învinuirea unui Mitropolit, Episcop sau Arhiepiscop; deci în ședința de la 17 Maiu 1896, fiind prezenți 12 membri ai Sântului Sinod, Sinodul a fost bine și cu numărul legal constituit, spre a se ocupa de învinuirea adusă I. P. S. S. Mitropolitului Primat Ghenadie Petrescu, și a luat legalmente dispozițiunile prevăzute în deciziunea sa, cu data din acea zi;

Considerând că dacă numărul de 12 membri ai Sântului Sinod este absolut necesar pentru a lui constitui, apoi pentru judecarea și condamnarea clericului ce se găsește trădus înaintea sa, este suficientă majoritatea absolută, adică șapte membri, putându-se cu acest număr lua veri-ce dispozițiuni, fie ele chiar condamnatorii, după cum însuși art. 37 din regulamentul interior glăsuiește: «Votul Sinodului, spre a fi definitiv, se cere a fi expresiunea cel puțin a majorității absolute, adică o jumătate plus unul din numărul membrilor prezenți. La cas de paritate, votul președintelui decide majoritatea»;

Considerând că recusațiunea ce se aduce de I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu acelor trei membri, cari au adus și aderat la actul de acusațiune, nu poate fi admisibilă nici pentru judecare, dar cu atât mai mult pentru constituirea acestui tribunal duhovnicesc; pe de o parte, pentru că nici legea, nici canoanele cari fac pentru judecățile sinodale o procedură cu totul specială, înlăturând și publicitatea desbaterilor și modul de apărare obicinuit în judecățile laice, nu conțin nici o dispozițiune care să autorise recusațiunile, nici arată în ce mod și în ce măsură ele pot fi făcute; și recusarea fiind o excepțiune ce ar trebui să fie expres prevăzută, fie în lege, fie în canoane; pe de altă parte dacă s'ar admite cele patru recusări aduse de I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu, ar face imposibilă judecarea, căci întregul Sinod, fiind compus din 16 membri, dacă s'ar exclude I. P. S. S. Mitropolitul Ghenadie, care este învinovățitul, și cei patru membri recusați, ar reduce numărul membrilor cari ar lua parte la judecată la 11 membri, pe când minimul de membri cerut de lege și de canoane este de 12, ce ar face să nu se mai poată constitui Sinodul și în consecință ar scăpa în mod pieziș de judecată;

Considerând că, în ceea-ce privește votul Sântului Sinod de la 17 Maiu, decisiunile fiind luate, cu unanimitate de voturi, de 12 membri, de o instanță duhovnicescă legalmente constituită, chiar dacă am depărta voturile celor trei membri recusați de I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu, totuși ar rămânea 9 voturi valabil exprimate, adică cu două voturi mai mult de cât majoritatea absolută a membrilor ce au constituit legalmente Sântul Sinod în acea zi;

Și chiar de s'ar admite și a patra recusațiune, care încă este neîntemeiată, totuși este mai mult de cât majoritatea de șapte, pentru luarea legală a deciziunei, căci ar rămânea opt voturi valabil exprimate pentru condamnățiune;

Considerând că, în ceea-ce privește ședința de astăzi, 20 Maiu 1896, recusațiunea I. P. S. S. Mitropolitului Primat Ghenadie Petrescu este și mai puțin întemeiată întru cât numărul membrilor Sântului Sinod a fost de 14 membri, iar decisiunile luate sunt cu 12 voturi și 2 abțineri;

Că ast-fel fiind, și recusațiunile propuse și excepții-

nea de incompetență și nulitățile propuse sunt cu de-săvârșire neîntemeiate și caută a fi respinse;

Pentru aceste cuvinte,
Sântul Sinod decide:

Respinge ca neîntemeiate recusațiunile aduse în persoana P. P. S. S. Arclierei Ioanikie Băcăoanu, Pimen Piteșteanu și Atanasie Craioveanu;

Respinge ca nefondată incompetența propusă de a fi judecat de Sântul Sinod ast-fel compus și, prin urmare, respinge și atacarea în nulitate adusă contra hotărârii deja luată de Sântul Sinod.

In ceea ce privește actul de acușățiune, coprinzând patru-spre-zece capete de acușățiune.

Având în vedere că I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu nu s'a apărut în fond spre a se desvinovăți înaintea Sântului Sinod, ceea ce dovedește încă de la început că nu are mijloace de desvinovățire;

În urma acestora,

Sântul Sinod:

Având în vedere actul de acușățiune, al cărui conținut s'a dat mai sus;

Având în vedere procesele-verbale ale delegațiilor Sântului Sinod, cari constată că s'a făcut chemările cerute de canonul 74 apostolic, citat de articolul 16 al legii din 1872;

Ascultând raportul comisiei Sântului Sinod compusă din P. P. S. S. Episcop Silvestru al Hușilor, Arclierei Floru Băcăoanu și Atanasie Craioveanu, cari au cercetat faptele ce se impută I. P. S. S. Mitropolitului Ghenadie Petrescu, după ascultare de martori și după acte aflate în diferite dosare, precum și după declarațiunile subscribe și scrise;

Având în vedere că I. P. S. S. a refuzat de a se desvinovăți înaintea Sinodului, ceea-ce dovedește că nu poate dărâma nimic din acușățiunile aduse;

Având în vedere că I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu e acuzat că, în contra canoanelor Bisericii ortodoxe, în contra Constituțiunii și a legii sinodale din 1872, se încearcă de mult a'și însuși o predominare asupra Bisericii noastre—predominare care desființează autoritatea sinodală, reducând'o la o simplă ficțiune,—frânge unitatea Bisericii în privința dogmelor și a canoanelor și așează voința sa proprie în locul autorității spirituale, disciplinare și judiciare a Sinodului.

În privința punctului 1-iu de acuzare:

Având în vedere că I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu a introdus inovații în serviciul Sântei Leturghii, schimbând tipicul serviciului arclieresc de la Sânta Leturghie care învață că stihul: «A Treimeii arătare la Iordan s'a făcut....» să se zică în taină în altar, în timpul cântărei Trisaghiului, iar I. P. S. Sa impune diaconului ca din mijlocul bisericii să reciteze cu voce tare, ținând tricherile ridicate în sus, acel stih într'un chip cu totul falsificat, adică, în loc de a zice «A Treimeii arătare la Iordan s'a făcut....» zice: «A treia arătare! Tatăl a grăit: acesta este fiul meu cel iubit, pe acesta să'l ascultați».

În timpul când diaconul recitează aceste cuvinte, ținând tricherile în mână, I. P. S. Sa șade în ușile împărătești și, căutând spre popor, primește tricherile, făcând ast-fel să reiasă impresiunea că cuvintele: «Acesta e fiul meu cel iubit, pe acesta să'l ascultați» se refer la persoana I. P. S. Sale, punându-se pe sine în locul fiului lui Dumnezeu, pe care vocea Părintelui cereșe 'l-a proclamat de fiul său iubit și la care se și referă stihul în cestiune;

Având în vedere că, prin schimbarea cuvintelor: «A

Treimeii arătare....» în «A treia arătare...», se strică înțelesul dogmatic al învățătorei creștine, despre cele trei ipostasuri ale Sântei Treimi cari s'a arătat la Iordan: Fiul adică botezându-se, Tatăl mărturisind și Sântul Duh în chip pogorându-se;

Având în vedere că învățătura dogmei despre Sânta Treime este așezată de Sfintele Sinoade în Simbolul Credinței și că prin urmare nimeni nu poate schimba nimic din hotărârile dogmatice ale Sfintelor Sinoade, precum și din modul cum aceste hotărâri dogmatice sunt formulate în diferite rugăciuni sau stihuri, fără a nu cădea sub pedeapsa prevăzută de canonul 7 al Sinodului al treilea ecumenic care zice: «Aceasta a hotărât Sântul Sinod: *Altă creștință* nimăruia a'î fi slobod să aducă sau să scrie, sau să alcătuiască, afară de cea hotărâită de Sântii Părinți, cei adunați în cetatea Niceenilor împreună cu Sântul Duh. Iar pe cei ce îndrănesc ori a alcătui altă creștință, ori a o propune, ori a o produce, celor ce voesc a se întoarce la cunoștința adevărului său din elinism, sau din judaism, sau din orice fel de eres: aceștia, de ar fi Episcopi sau clerici, străini să fie Episcopi de Episcopie și clerici de clericat».

Având în vedere că canonul 75 al Sinodului al VI-lea ecumenic oprește de a zice cine-va în biserică ceva din cele nepotrivite și neînsușite Bisericii;

Având în vedere că aceste inovații și falsificări ale textului stabilit de Biserică în cult și în doctrină și fixat în Biserica ortodoxă română prin deciziunea dată de Sântul Sinod în anul 1893, asupra serviciului arclieresc, sunt osândite de Sântul Apostol Pavel, care zice în epistola către Timotei: «Episcopul să nu fie novator, care să prea mărește pre sine și cade în osândirea Diavolului»; precum și de articolul 12 din regulamentul Sântului Sinod al Bisericii române pentru buna purtare a clerului, care zice: nici o inovație străină să nu se introducă în Biserică și în usurile noastre tradiționale bisericești fără consimțământul și aprobarea Sântului Sinod;

Având în vedere că, falsificând I. P. S. Sa stihul mai sus pomenit, cade împreună cu Montau și Prischila sub pedeapsa canonului întâiu al Sântului Marelui Vasilie, care zice: «Sunt vrednici de osândă acei cari pe oameni au făcut Dumnezeu, ori acei cari pe Duhul cel Sânt prin asemănare cu oameni l'au batjocorit și așa sunt vinovați osândirei vecinice».

În privirea punctului al doilea din acuzare:

Având în vedere că I. P. S. Sa la serviciul Dumnezeesc impune P. P. S. S. Episcopi cu cari colecturghisese să nu îmbrace manta, iar P. P. S. S. Arclierei să nu poarte mitră și cărje;

Având în vedere că prin aceasta I. P. S. Sa manifestează un sentiment de iubire de stăpânire și mândrie, de care ori-ce cleric trebuie să se ferească, precum ne învață rugăciunea Sântului Efreim Sirianul, care zice:—«Doamne și stăpânul vieții mele, Duhul trândăviei, al grijei de multe, al iubirei de stăpânire și al grăirii în deșert nu mi'l da mie»;

Având în vedere că prin această impunere umilește și degradează pe coliturghisetorescii Episcopi și Arclierei frații săi în Domnul, în treapta presbiterului, prin aceasta că li se ridică o parte din vestminte și din semnele liturgice ce se țin de treapta arclierească, ceea ce nu se permite să facă cine-va nici chiar atunci când vre-o pricină dreaptă 'i-ar depărta din lucrarea episcopiei, fapt calificat de ierosilie de Sinodul al IV-lea ecumenic în canonul 29, care zice: «Pe Episcop a'l aduce

În treapta presbiterului e ierosilie și pedepsit cu caterisire de canonul 10 al Sinodului I—II

În privirea punctului al treilea de acuzare :

Având în vedere că I. P. S. Sa a primit în Eparchia sa pe Arhiepiscopul Dositei Botoșăneanu, dependente de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, și pe preotul Burcă din Eparchia P. S. Episcop de Argeș, numindu-l protoereu al județului Dâmbovița, și apoi la Muscel, s'a făcut culpabil de călcarea canonului 33 apostolic, care ordonă că : *nici unul dintre străinii Episcopi, presbiteri sau diaconi să nu se primească fără recomandări și, aducându-le încă aceste, cerceteze-se, și de vor fi propovăduitorii ai bunei credințe primească-se, iar de nu, cele spre trebuința lor dându-li-se, la împărțășire pre ei să nu-i primiți.*—că multe se fac după amăgire ; și de călcarea canonului 13 al Sinodului al IV-lea ecumenic, care zice : *«Clericii străini din altă cetate, fără scrisori recomandatoare ale Episcopilor, să nu leturghisească.»* Iar canonul 15 apostolic zice : *«Dacă vreun presbiter ori diacon sau ori care din catalogul clericilor, părăsind parochia sa, la alta se va duce și, desăvirșit mutându-se, va petrece într'alta, fără de socotința Episcopului său. Acesta poruncim de aci să nu mai leturghisească, mai ales, dacă chemându-l Episcopul lui să se întoarcă nu a ascultat, rămânând întru nerânduiala sa ca un mirean însă acolo împărțășească-se.»*

Având în vedere că numirea protoiereului Burcă, fără șapte clase seminariale, ca protoereu în județul Muscel este făcută în contra legii pentru cler și seminar, care la art. 16 cere ca protoerii să nu se numească de cât având cel puțin șapte clase seminariale ;

Având în vedere că această călcare de lege e o înșelăciune prin care s'a supus confirmării regale preotul Burcă ca protoereu, fără titlul cerut de lege ;

Având în vedere că aceste abateri de la canoane sunt fapte care produc turburare, desordine și anarhie în administrațiunea canonică a Bisericii și de cari I. P. S. Sa s'a făcut culpabil și și atrage pedeapsa cu caterisire, prevăzută de canonul 12 apostolic, care zice :

«Dacă veri un cleric ori mirean afurisit, ducându-se în altă cetate, se va primi fără de scrisori recomandatoare, să se afurisească și cel ce l-a primit și cel ce s'a primit.»

În privirea punctului al patrulea de acuzare :

Având în vedere acușățiunea adusă I. P. S. S. Mitropolit Ghenadie Petrescu, că I. P. S. Sa, trecând în Eparchie străină, nu s'a mulțumit numai cu onorurile date I. P. S. Sale de către autoritățile bisericești și civile, și și a permis să rostească în public predici prin cari a tins să pună vrajba între clerul și poporul credincios în contra Episcopului eparchiot ;

Având în vedere că I. P. S. Sa prin aceasta, căutând să momenească pe cler și popor, dându-le promisiuni pentru a obține de la dânșii declarații în contra Episcopului lor, s'a făcut vinovat, cum este cazul că în Eparchia Dunărei-de-Jos a vorbit în public, la biserica din Cerna-Vodă și la cea din Constanța ; că în Eparchia Argeșului a săvârșit, fără învoirea canonică, serviciul Sfintei Leturghii ; iar în Eparchia Râmnicului a provocat la Călimănești, Căciulata adunări sgomotoase, ademenind pe preotul Hoboseanu, prin promisiuni de slujbe în București, să depună în contra Episcopului său ;

Având în vedere că prin acestea s'a făcut culpabil de călcarea canonului 35 apostolic, care zice : *«Episcopul să nu îndrăsească a face hirotonii afară din hotarele sale, în cetățile și satele cele ce nu sunt supuse*

lui ; iar de se va vădi că a făcut aceasta, fără socotința celor ce țin cetățile sau satele acelea, să se caterisească și el și aceia pe cari i a hirotonisit ;—de călcarea canonului 20 al Sinodului al VI-lea ecumenic, care zice : *«Să nu fie slobod Episcopului într'o altă cetate, ce nu este cuvenită lui, a învăța în public ; iar de se va vădi cine-va făcând aceasta, să înceteze despre episcopie ;—de călcarea canonului 13 al Sinodului din Antiohia care zice : «Nici un Episcop să nu îndrăsească de la altă Eparchie a se muta la alta . . . fără numai chemat prin scrisori de s'ar duce a Mitropolitului, adică și a Episcopilor împreună cu el, aceluia adică la a căror țară s'ar duce. Iar dacă nimeni chemându-l s'ar duce cu neorânduială pentru hirotonia oare-căror, și spre așezarea lucrurilor bisericești, cari nu se cuvin lui fără tărie să fie cele de dansul lui, și el încă să-și ia pedeapsa cuviincioasă a neotindutele sale și a apucării celei fără cuvint, caterisit fiind acum de aci înainte de Sântului Sinod ;—de călcarea canonului 11 al Sinodului din Sardica, care zice : «Hotărăm ca Episcopul, când din altă cetate vine la altă cetate, ori de la altă Eparchie la altă Eparchie, pentru fală cu laudele sale slujindu-se, ori cu sfințenia religiei, să nu defaima pe Episcopul locului și să vorbească mai adesea sirguindu-se a-l rușina și a înjosi persoana Episcopului celui de acolo ;—de călcarea art. 3 al regulamentului de precăderea Mitropolitului Primat care zice : «Când Sântul Sinod va găsi cu cale a se visita în numele său și în interesul Bisericii una sau mai multe Eparchii ale țerei, această vizită se va face de președintele său, Primatul României, și, în cas de legiuită impedicare, de Mitropolitul Moldovei.*

«În lipsa amândorora Mitropoliților, Sântul Sinod, pentru vizitarea Eparchiilor, în interese generale ale Bisericii, va delega pe Episcopul cel mai vechiu din hirotonie ;—de călcarea art. 4 al aceluiași regulament, care glăsuște : «Primatul, președinte al Sântului Sinod, în relațiunile sale cu Mitropolitul Moldovei cât și cu Episcopii eparchioți, va observa regulele statornice de canoane sau de vechile obiceiuri ale țerei ;

În privirea punctului al 5-lea de acuzare ;

Având în vedere că I. P. S. Sa manuește în mod arbitrar desbaterile Sântului Sinod, acordând și ridicând cuvântul și proclamând voturile după bunul său plac, încercare vedită de a exercita prin amenințări presiunea asupra conștiinței și voinței membrilor Sântului Sinod, cum se poate vedea din procesele-verbale ale anului 1895 : precum ședința de la 8 Maiu acel an, în care nu numai Episcopii, dar și însuși reprezentantul guvernului, ministru de culte, protestează că se violează și să împiedică o votare regulată și pașnică ;

Având în vedere că prin acestea I. P. S. Sa înlătură posibilitatea liberei deliberări și tinde către o suprație despotică, contra canonului 34 apostolic, care zice :

«Episcopii fie-cărei nații se cuvine a ști pe cel întâiu dintre dânșii și al socoti pe el de cap, și nimic ceva de de prisos a face. Iar ei singuri acelea fiște-carele a face cât se cuvine Episcopiei sale și satelor de sub dansa. Dar nici acela fără de socoteala tuturilor să facă ceva, că așa va fi unire și se va slăvi Dumnezeu prin Dâmul nostru Sântul Duh Tatăl, Fiul și Sântul Duh ;

În privirea punctului al 6-lea de acușăție :

Având în vedere că I. P. S. Sa, cu de la sine putere a ordonat, contra art. 4 din regulamentul pentru revizuirea și editarea cărților Bisericești, directorului tipografiei ca să tipărească cartea de rugăciuni, imprimată în anul 1895, cu o muțime de erori și inovațiuni regretabile

fapt prin care s'a făcut culpabil înaintea Sântului Sinod de călcarea regulamentelor sale.

În privirea punctului al 7-lea de acuzăție :

Având în vedere că I. P. S. Sa, tot cu de la sine putere, și în mod arbitrar, a călcat art. 8 din regulamentul interior al Sântului Sinod, care zice : «Că, pentru efectuarea lucrărilor de cancelarie, Sf. Sinod va denumi un personal deosebit, ales dintre membri clerului», și contra art. 7 din regulamentul pentru jurnalul bisericesc care țice :

«Pentru redactarea și administrarea jurnalului bisericesc se va constitui un comitet, compus dintre membri redactori responsabili. Membrii acestui comitet se vor numi de Sântul Sinod »;

Având în vedere că acestea dovedesc apucăturile sale despotice, cari vatămă dragostea frățească și armonia care trebuie să domnească în Biserică, după canonul 34 apostolic citat.

În privirea punctului al 8-lea de acuzăție ;

Având în vedere că I. P. S. Sa 'și a însușit atribuțiunile disciplinare și judecătorești cuvenite numai S-tului Sinod, cum este cazul că, cu de la sine putere și fără autorizarea Sântului Sinod a amenințat pe P. S. Episcop al Râmnicului, cu ruperea relațiilor canonice și cum este cazul că, tot cu de la sine putere și fără autorizarea Sântului Sinod a dat ordin de poprire la patru I. P. S. Archieperei membri ai Sântului Sinod, interzicându-le, ca pedeapsă disciplinară, de a mai oficia în Eparchia sa, însușindu'și autoritatea Sântului Sinod și motivând oprirea dată cu aceea că nu au voit să participe la lucrările Sântului Sinod și că prin urmare sunt răsvrătitori în contra I. P. S. Sale ;

Având în vedere că, numai Sântul Sinod poate să aplice canon de oprire membrilor săi, I. P. S. S. Mitropolitul Primat a călcat nu numai canoanele 29 al Sinodului IV ecumenic și canonul 10 al Sinodului I și II, dar a contravenit și legei Sinodale de la 1872 și regulamentul Sfântului Sinod, căci art. 12 al legii țice : «Sântul Sinod al Bisericii autocefale ortodoxe române va statua asupra tuturor afacerilor spirituale, disciplinare și judiciare curat bisericești». — Art. 16 al aceleiași legi : «Mitropoliții, Episcopii eparhioți și Archieperei titulari, pentru abateri bisericești, vor fi judecați de către Sfântul Sinod». — Art. 9 al legii S-tului Sinod, modificat : «Numai S-tul Sinod poate considera absențele ca o retragere de bună-voe din scaun». — Art. 7 pentru precădere a Mitropolitului Primat ;

«Mitropoliții României, când urmează a trece unul în Eparchiile din jurisdicțiunea celui-alt, sunt datorți a cere de la acesta bine-cuvântarea. Episcopii eparhioți, la asemenea casuri, vor cere bine-cuvântarea scaunului mitropolitan de care atârnă. Excepțiune de la dispozițiunile de mai sus se va face când această vizitare va fi a se îndeplini în urma unei hotărâri a Sântului Sinod, sau când ierarhii Bisericii vor fi convocați la sesiunile Sinodale sau ale Senatului». Iar art. 9 al aceluiași regulament : «Ori-cine dintre membrii clerului român va contraveni acestei dispozițiuni cade sub judecata bisericească».

În privirea punctului al 9-lea al actului de acuzăție :

Având în vedere că I. P. S. S. Mitropolitul Primat nu voește să pomenească în Biserică mitropolitană Sântul Sinod când el este de față, fapt constat de către toți P. P. S. S. Episcopii, ori de câte ori au asistat la serviciul Sântei Leturghii în Biserică catedrală când a oficiat I. P. S. Sa ;

Având în vedere că prin această faptă I. P. S. S.

stăruiește, în apucăturile ce are, de a nu recunoaște pe Sântul Sinod de autoritatea supremă a Sfântei noastre Biserici, precum aceasta se dovedește și prin protestele sale de astă ții, presintate Sântului Sinod și anexate la acele cause.

În privirea punctului al 10-lea al actului de acuzăție :

Având în vedere că I. P. S. Sa întrebunțează în folosul său bani luați de la clericii inferiori prin tot felul de meșteșuguri și amenințări, cum se dovedește din aceea că 'și-a însușit suma de 5.750 lei de la repausatul Arhimandrit Ioil, fos' stariț al monastirei Cernica, ceea-ce se poate vedea din testamentul repausatului, aflat în dosarul tribunalului Ilfov, secția III, No. 28.532 din anul 1894, și prin faptul că nici până astă-ții n'a înaintat actele cerute de către repausatul Arhimandrit Ioil, prin care să justifice că suma ce 'i-a fost încredințată a fost dată în adevăr la acele 10 monastiri și la cele 120 biserici din București ;

Având în vedere că acest fapt, în dreptul canonic, e calificat de *căstig rușinos*, I. P. S. Sa s'a făcut vinovat de canoanele 25 și 42 apostolice, cari pedepsesc cu caterisirea pe clericii vediti de furtișag.

În privirea punctului al 11-lea al actului de acuzare ;

Având în vedere că I. P. S. Sa 'și-a însușit și vestimintele bisericești ;

Având în vedere că acest fapt e calificat de canoane *de ierosilie* și pedepsit făptuitorul cu caterisirea ;

Având în vedere canonul 72 apostolic, care țice : «Dacă veri un cleric ori mirean ar lua din Sânta Biserică ceară sau unt-de-lemn, să se afurisească și să dea incincit de cât a luat » ; canonul 73 apostolic, care țice : «Nimenea să nu sfeterisească spre întrebunțarea sa vas sfințit de aur sau de argint, că e lucrul fără de lege, iar dacă s'ar afla cine-va făcând aceasta să se pedepsească cu afurisirea » ; canonul 10 al Sinodului I și II, care hotărăște că cei ce vor răpi din altar potir, sau discos, sau linguriță, sau sfințită îmbrăcăminte, sau ceea-ce se numește aer și în genere din cele ce sunt în altar, și din sfințele vase și vestminte, spre căstigul lor, sau le predați pentru întrebunțare nesfințită să se supună caterisirei desevărșite » ;

Având în vedere că I. P. S. Sa a comis ierosilia sau furarea de cele sfinte, însușindu'și mai multe rënduri de vestminte aferosite Bisericii episcopale de la Curtea-de-Argeș, fapt probat din inventarul și dosarul No. 71 din 1887.

În vederea punctului al 12-lea din actul de acuzăție :

Având în vedere ca I. P. S. Sa 'și a creat un venit însemător prin taxe luate la sfințirea unui foarte mare număr de biserici, în cari se serveau sfințele slujbe, și prin urmare în cea mai mare parte nu necesita o nouă sfințire, dar făcea toate acestea numai în scopul de a 'și satisface iubirea sa de argint ;

Având în vedere că acest fapt se dovedește cu sinodul Eparchiei Argeș unde stă însemnat că în 18 ani de păstorire a acelei Eparchie a sfințit 400 de biserici adică 22 de biserici pe an, în termen mediu ;

Având în vedere, că de s'ar admite ca reală sfințirea a unui atât de mare număr de biserici, aceasta ar presupune Eparchia Argeșului, înainte de venirea Episcopului Ghenadie Petrescu, la cârma ei nu avea biserici și a fost în prada păgânismului și că numai de la venirea sa la acea Eparchie s'au convertit locuitorii județelor Argeș și Olt la creștinism, ceea ce este absurditate de gândi și ceea ce însemnează o acusațiune indirectă de inerție adusă predecesorilor săi cunoscuți de toată lumea și mărturisiți de toată Biserică noastră română

ca păstori foarte pioși și sânguitori în Biserica noastră ;

Având în vedere că acest fapt este pedepsit de canonul 4 al Sinodului VII ecumenic, care ține : Propoveditorul adevărului, Dumnezeucul Apostol Pavel, oare cum ca un canon puind presbiterilor efesenilor, iară mai ales și toate ieraticeste-i pliniri, așa au cutezat a ține : « Argintul său aurul, îmbrăcăminte a nici unuia nu am poștit. Toate le-am arătat vouă, că așa ostendind trebuie a sprijini pre cei neputincioși, mai fericit socotind că este a da de cât a lua. Pentru aceasta și noi de la acesta învățându-ne, hotărâm : nici de cum Episcopul a fi rău câștigător, pricinuind pricinuirei întru păcate, a cere aur sau argint, sau alt-ceva de la Episcopii cei supuși lui, sau de la clericii, sau de la monachi. Că ține Apostolul : nedreptii împărăția lui Dumnezeu nu o vor moșteni. Și nu sunt datorii fiilor a învistiери născătorilor lor, ci născătorii fiilor lor. Deci dacă veri-unul pentru cererea de aur sau de veri-un alt-fel ori-care, ori pentru ori-care a sa împătimitire s'ar afla oprind de liturgie și afurisind pe veri-unul din clericii săi de sub ei, sau *biserică cinstită închișând*, a nu se face întru ea slujbele lui Dumnezeu întru cele nesimțite îndelungându-și nebunia sa, negreșit nesimțitor este și aceleași pătimiri se va supune. Și se va întoarce durerea lui pe capul lui, ca un călcător de porunca lui Dumnezeu și de apostolește aședământuri. Că poruncește și Petru Corifeul (vêrfelnicul) Apostolilor și căpetenia : păstoriți turma lui Dumnezeu, cea dintre voi, nu cu silnicie ci cu voie duple Dumnezeu, nu cu mârșav câștig, ci cu osârdie, nu ca cum stăpânind pe clericii, ci chip făcându-vă turmei. Și, arătându-se Archipăstorul, veți lua cununa slavei cea nevestejită ».

În privirea punctului 13 din actul de acuzație :

Având în vedere că I. P. S. Sa, stăpânit precum se vede de iubirea banilor a adunat bani prin colecte făcute din partea credincioșilor sub titlul de colecte în folosul bisericilor ;

Având în vedere că I. P. S. Sa și-a însușit în folosul său peste patru mii de lei strinși de credincioși pentru monastirea Stănișoara din județul Argeș, pentru o trapă de la acea monastire clădită cu proprii bani ai monastirei ; că a cerut și a primit de la ministerul de culte 2000 lei, predând compturi false și falsificate de întrebuintarea acestei sume, — dovadă despre aceasta declarațiunile starețului, declarațiunile comitetului și compturile predate ministerului ;

Considerând că acest fapt e pedepsit de canonul 25 apostolic : « Episcopul prindându-se în furt să se depună », precum prevede și canonul 4 al Sinodului al VII ecumenic, deja citat mai sus.

În privirea punctului al 14-lea al actului de acuzație ;

Având în vedere că I. P. S. S. Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu a avut o legătură cu un oare-care condamnat la ocnă, de la care a căutat ca prin bani să apuce de la dânsul niște hârtii compromiștoare ;

Având în vedere că prima probă doveditoare ca existentă unei atari relațiuni cu acel condamnat este procesul intentat I. P. S. Sale de către Arhimandritul de la Cozia Damaschin Cernescu pentru suma de lei 2.000, ce I. P. S. Sa datorește aceluși Arhimandrit care a plătit acești bani din ordinul P. S. Sale aceluși condamnat ;

Considerând că Sântul Sinod și a format deplina convingere că I. P. S. Sa Mitropolitul Primat Ghenadie Petrescu este săvârșitorul tuturor faptelor de cari a fost acusat și cari s'au enumerat mai sus ;

Considerând că iubirea de argint, de care l'acusă

faptele sale, după cum zice Sântul Apostol Pavel : rădăcina tuturilor relelor ;

Considerând că aceste porniri se datoresc și apucăturile sale de nesocotire a autorității supreme a Sântului Sinod ;

Considerând că sântele canoane și Sfinții Părinți în unanimitate hotărâse că Episcopul, presbiterul, diaconul și ori-care cleric ar comite fapte ca cele enumerate mai sus, cade sub pedeapsa caterisirii ;

Considerând refuzul I. P. S. S. Mitropolitului Ghenadie Petrescu de a și da îndreptările sale înaintea Sântului Sinod, căruia, în loc de a se supune, i-a contestat legalitatea prin protestul ce însuși l'a citit în ședința Sântului Sinod ;

Considerând că prin acel refuz a înfruntat din nou și a defăimat Sântul Sinod, nu numai ca supremă autoritate administrativă, disciplinară, judiciară, în Biserica ortodoxă autocefală română, ci și ca autoritate duhovnicească de care depinde întreg clerul acestei Sfinte Biserici ; aușind și motivele invocate de P. S. S. Episcopul Hușilor, pentru a cere respingerea protestelor I. P. S. S. Mitropolitului Primat Ghenadie Petrescu ;

În vedere că toate aceste fapte, departe de a ușura, ele mai mult îngreunează vina I. P. S. Sale, căci de când s'a incredințat I. P. S. Sale păstoria sufletească, în loc de a scădea, a sporit întru călcarea sfințelor canoane și legiuri bisericesti, în cât această pornire a I. P. S. Sale a devenit a doua natură și o deprindere neînălăturabilă ;

Drept aceea, pentru mai sus arătatele vinovății ale sale, vedite în contra canoanelor, contra legilor și regulamentelor Sfinteii noastre Biserici, precum și contra sfinteii Scripturi și a tradițiunii bisericesti ;

În vederea osândirii ce sfințele canoane hotărâse pentru ast-fel de vinovății mai sus amintite, de inovațiune, ierosilie, iubire de argint și toate cele alte ;

Sântul Sinod, cu puterea ce i este dată de Domnul nostru Isus Christos întru Duhul Sânt.

A judecat și a hotărât :

I. P. S. Mitropolit Ghenadie Petrescu să fie lipsit și caterisit de ori-ce servire și învrednicire arhierască și depărtat de la scaunul Mitropoliei Ungro-Vlachiei, și să fie și să se numească de acum înainte, până la suflarea sa cea mai de pe urmă, Ghenadie Monachul, și să se așeze între monahii simpli, din monastirea unde își are metania sa, sau din altă monastire unde se va afla cu cale a fi trimis ; să nu mai aibă nici tillul nici cinstea de Arhierie, sau măcar de preot, și să fie și să se dică monah și nimic mai mult.

Această sentință s'a rostit de Sântul Sinod, prin organul I. P. S. Prea Sântului Președinte, D. D. Iosif Nanișescu, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, în ședința sa de la 20 Maii, anul mântuirii 1896, și s'a semnat de toți 12 membrii prezenți la ședință, afară de două abțineri.

Tot o dată Sântul Sinod a decis ca ea să se comunice înaltului guvern, spre bună cuviință și regulă, și spre executare.

- + Iosif Mitropolit al Moldovei
- + Ghenadie al Râmnicului
- + Silvestru al Hușilor
- + Dionisie al Buzăului
- + Parthenie al Dunărei-de-Jos
- + Gherasim al Argeșului
- + Arhierieul Valerian Râmniceanu
- + Arhierieul Calistrat Bêrlădeanu
- + Arhierieul Ioanikie Flor Băcăoanu
- + Arhierieul Pimen G. Piteșteanu
- + Arhierieul Atanasie M. Craioveanu
- + Arhierieul Meletie Gălățeanu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, SECȚIUNEA II

Audiența de la 25 Februarie 1884

Președenția d-lui AL. CREȚESCU, Prim-Președinte

Archieleul Calistrat Orleanu Bârlădeanu

Curtea de casație. — Competența sa. — Hotărîrea sinodului. — Nesusceptibilitatea sa de recurs în chestiuni bisericești. — Sinod. — Hotărîre disciplinară. — Art. 15, 16, 21, 22 și 23 din legea organică a sinodului din anul 1872. — Art. 19 din decretul org. Sinodului din anul 1872. — Art. 19 din decretul org. de la 1864, art. 104 din Constituțiune. — Art. 2, 36 și 42 din legea Curței de casație.

1 Curtea de casație are o competență limitată anume la casurile prevădute prin legea sa organică și prin dispozițiunile săi legi speciale.

2 Este neadmisibil recursul în casație format de către un arhieru contra hotărîreii date de sinod și prin care se iaă măsuri disciplinare pentru abateri de la datorile bisericești. Hotărîrile sinodului, date în materie religioasă sunt definitive. Chiar dacă ating legile fundamentale ale societății civile, ele nu pot fi atacate cu recurs în casație; corectivul stă numai în sancționarea lor de către capul statului, sau în atacarea lor înaintea instanțelor corecționale din partea acelor care sunt leșași și atunci când vor fi executate.

Decisiunea No. 109/84. — Declinarea de competență asupra recursului făcut de arhieru Calistrat Orleanu Bârlădeanu contra adresei președintelui sf. Sinod No. 8 din 1883 și actul de acușatie al I. P. S. S. Mitropolitul primat No. 2433 din 22 Octombrie 1883.

S'a citit raportul făcut în cauză de d. consilier Al. Degré.

S'a ascultat: D. procuror general G. Filiti care a ridicat excepțiunea de necompetență a Curței d'a judeca procesul, pe motiv că fiind vorba de o afacere cu totul interioară relativă la disciplina bisericească, nici după tradițiile țerei, nici după constituțiune, nici după legea org. a acestei Curți ea nu poate a se aduce în judecata Curței de casație, și d. G. Mârzescu unu din avocații recurentului în combaterea acestei excepțiuni.

Curtea deliberând,

Având în vedere că arhieru Calistrat Orleanu Bârlădeanu prin recursul făcut, atacă lucrările sf. Sinod, alăturate pe lângă recurs, și anume: 1) actul de acușatie din 22 Octombrie 1883, subscris de vicarul mitropolitului primat, prin care se arată procedările arhierului Calistrat menite a încuraja insubordonarea și anarhia în biserică, și în general îndreptate contra bisericeii, apoi că refuzând arhieru recurent a subscrie o enciclică din partea sinodului care i s'a comunicat prin adresa președintelui Sinodului din 20 Iunie, arhieru recurent a fost suspendat din serviciul arhieriei până la sesiunea viitoare, când urmează să fie dat în judecata sf. Sinod; 2) adresa președintelui sfântului Sinod din 27 Octombrie 1883, sub No. 8, prin care se notifică arhierului recurent compunerea comisiunii chemată a'l judeca;

Având în vedere că, prin recursul făcut, recurentul susține că acele acte ar constitui o prigonire anticonstituțională și anticanonică care ar trece peste limitele măsurilor de disciplină eclesiastică, și motivele ce formulează sunt că lucrările menționate: 1) coprinde esces de putere; 2) că ele sunt făcute fără competență, și 3) că prin ele se alterează în litera și spiritul lor canoanele sfintei noastre bisericeii de răsărit, care alterare a avut de efect crearea unei comisiuni sau a unu tribunal extraordinar oprit prin art. 104 din Constituție;

Având în vedere că și în memoriul prezentat de avocatul recurentului, d. G. Mârzescu, se indică că se atacă lucrările și hotărîrile sfântului Sinod, în ceea-ce privește pe arhieru Calistrat, ca conținând esces de putere, violare de Constituțiune și de lege, precum și alterare în spiritul și litera lor a canoanelor bisericești de răsărit; cari canoane fiind consfințite prin pactul fundamental și prin legea din 1872, cad, în cas când ele sunt violate, sub controlul și censura înaltei Curți de casație și de justiție, care e competență a judeca de câte ori autoritatea bisericească violează o lege pozitivă, căci nici Constituțiunea nici legea specială din 1872 n'a conferit sinodului vre-un privilegiu care s'o sustragă de la dreptul comun, de la controlul statului;

Având în vedere că e vorba de acte ale sfântului Sinod săvârșite de sfântul Sinod în virtutea atribuțiunilor judiciare asupra membrilor bisericești pentru abateri bisericești, și este a se ști dacă Curtea de casație, secțiunea corecțională, căreia s'a deferit a judeca recursul făcut de arhieru Calistrat are competență a judeca recursul și de a casa sau anula actele sfântului Sinod ce s'a supus recursului;

Considerând că competență înaltei Curți de casație și de justiție rezultă din diferitele dispozițiuni ale legii sale constitutive din 24 Ianuarie 1861 precum și din legi speciale promulgate în urmă; că Curtea de casație nu poate avea o jurisdicțiune de cât în casurile anume prevădute, fie prin legea ei constitutivă, fie prin diferitele legi posteriore, căci, tocmai spre a arăta că jurisdicțiunea Curței de casație este limitată, legea constitutivă a Curței de casație enumără și indică casurile în cari Curtea de casație și de justiție are jurisdicțiune;

Considerând că, în cât privește decisiunile tribunalelor bisericești, ale consistoriilor sau ale Sinodului, precum sunt acum organizate prin legea din 19 Decembrie 1872, pronunțate în privința persoanelor bisericești pentru abateri bisericești, Curtea de casație nu poate avea o jurisdicțiune, fiind-că, după art. 2 al legii Curței de casație nu se supune jurisdicțiunii Curței de casație hotărîrile tribunalelor bisericești de cât numai și întru cât acele tribunale esercită atribuțiuni în materie de căsătorie (v. art. 2 al legii Curței de casație) de conclusiunea neapărată că hotărîrile tribunalelor bisericești în toate cele alte materii, precum și pentru abateri bisericești, nu sunt supuse jurisdicțiunii Curței de casație; că necompetență Curței de casație în sensul arătat era consacrată și prin decretul organic pentru înființarea unei autorități sinodale promulgat la 6 Decembrie 1864, a nume art. 19, din care rezultă că hotărîrile Sinodului

general în cauzele persoanelor bisericesti, în privința disciplinei, sunt definitive; că acel decret fiind abrogat prin legea din 19 Decembrie 1872, prin aceasta se confirmă necompetența Curței de casațiune, căci din art. 15, 16, 21, 22, 23 ale acestei legi rezultă că decisiunile sfântului Sinod date în materii judiciare religioase, fie că ar fi judecate în întâia și ultima instanță mitropolitii, episcopii-eparchioții și arhierii titulari pentru abateri bisericesti, fie că ar fi judecate în apel apelurile făcute contra decisiunilor consistoriilor pronunțate «în afacerile clerului curat bisericesc», sunt definitive, nesupuse recursului la Curtea de casațiune;

Considerând că, în cazul când sfântul Sinod, în exercițiul atribuțiilor judiciare, ar pronunța pedepse cari n'ar fi disciplinare și de un ordin curat religios, totuși decisiunile sfântului Sinod nu pot fi supuse jurisdicțiunii Curței de casațiune pentru motivul că ar fi esces de putere sau necompetență, fiind-că escesul de putere și necompetența sunt motive pentru a recurge la Curtea de casațiune contra actelor judecătorești ale acelor tribunale de care se face mențiune prin legea Curței de casațiune, nu însă și în contra decisiunilor sfântului Sinod care sunt sustrate controlului Curței de casațiune, nu numai conform legii Curței de casațiune, întru cât nu se face mențiune, ci și în virtutea textelor formale ale legii din 1872, mai ales art. 16;

Considerând că, de altminterlea dacă autoritatea sinodală când statuează asupra afacerilor fie spirituale, fie disciplinare, sau judiciare, trece peste limitele competenței și violează legile fundamentale ale Societății civile sau săvârșesc acte contrare legilor civile și menite a turbura ordinea publică, acele acte sau dispoziții abătute ale Sinodului nu se pot anula prin recurs la Curtea de casațiune; că sub regimul legii din 1872, Decembrie 19, corectivul ce ni'l oferă această lege e că, pe de o parte ministrul cultelor, care asistă la toate deliberările sfântului Sinod cu vot consultativ, are a întrebuința legitima influență ce trebuie să aibă spre a împiedica săvârșirea din partea sfântului Sinod a unor acte abătute, nelegale sau menite a turbura ordinea publică, iară pe de altă parte, dacă totuși sfântul Sinod va fi săvârșit acte nelegale, unora din acele acte nu se va acorda sancțiunea regală, care e neapărat cerută conform art. 15 din legea din 1872, pentru executare, de câte ori e vorba de o dispozițiune, de un regulament al sfântului Sinod, în materiile prevăzute prin art. 14 din legea din 1872; că, atunci când e vorba de decisiuni în materie judiciară religioasă contrarii legilor civile, prin cari, de exemplu prin pedepsele pronunțate s'ar atinge libertatea, vătămaturile va avea o garanție în dispozițiunile codului penal, când s'ar fi executat acele decisiuni;

Considerând că, afară de corectivele indicate, nu s'ar putea admite ca corectiv suprem recursul d'a dreptul la Curtea de casațiune contra dispozițiilor sau a decisiunilor sfântului Sinod, căci alt-fel ar fi a crea un amestec în atribuțiile sfântului Sinod din partea autorității judecătorești supreme, amestec care este interzis nu numai prin legea constitutivă a Curței de casațiune, ci și prin legea din 19 Decembrie 1872;

Considerând că, dacă în Franța parlamentele, ina-

ntea revoluțiunii franceze, își arogau dreptul de a cerceta actele tribunalelor sau a autorităților eclesiastice în urma unui recurs făcut (*appel comme d'abus*), asemenea amestec din partea jurisdicțiunii ordinare civile a încetat chiar în Franța, și astăzi recursul contra actelor abătute ale superiorilor sau ale persoanelor eclesiastice la consiliul de stat în certe cazuri există în virtutea art. 6 din legea din 18 germinar an. X, dispozițiune care, la noi, n'a existat și nu se adoptase nici prin legea constitutivă a consiliului de stat din 1864, care n'avea nici competența d'a cerceta actele abătute ale autorităților eclesiastice;

Considerând că nici precedentele istorice din România nu pot legitima recursul făcut, fiind-că acțiunea Curței de casațiune nu se întemeiază pe instituțiunile dreptului public din trecut ci pe o lege organică specială;

Considerând că Curtea de casațiune are, conform art. 16 ale legii din 1872, Decembrie 19, și art. 42 din legea Curței de casațiune, ca înaltă Curte de justiție, competența de a judeca pe mitropoliții, pe episcopii-eparchioții și pe arhierii titulari, pentru delict ordinare și politice; că în speciă, nu se deferă judecării Curței de casațiune fapte având un caracter penal săvârșite de înalții prelați supuși jurisdicțiunii Curței de casațiune, ci este vorba numai de un recurs făcut contra unor decisiuni sau acte ale sfântului Sinod în materie disciplinară și judiciară religioasă, cari nu sunt supuse controlului Curței de casațiune, și Curtea de casațiune fiind necompetentă, ea urmează să și decline competența;

Pentru aceste motive, admite excepțiunea propusă de procurorul general și, în consecință își declină competența d'a judeca acest proces.

BIBLIOGRAFII

A apărut:

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

de

PROCEDURA CIVILA

coprinzând

LEGEA JUDECĂTORIILOR DE PACE

ACȚIUNEA ÎN REVENDICARE

ACȚIUNEA DE GRANIȚIUNE ȘI HOTARNICIE

EXPROPRIARE PENTRU CAUSA DE UTILITATE PUBLICĂ

de

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Se află de vânzare la Librăria Alcalay.

Prețul 12 lei

A apărut:

TRATATUL DE DREPT COMERCIAL

PARTEA III-a VOL. I

DE

C. N. TONEANU

Avocat, Galați

Se află de vânzare pe preț de 2 lei la autor în Galați, librăria «Socec», în București, «Șaraga» în Iași și la Tipografia Codreanu & Savoiu, str. Carol No. 19 București. Asemenea partea I și a II-a pe preț de lei 10 ambele.